

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur

2303201100148

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

De Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
de heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum
22 MRT 2011

Ons kenmerk
PZH-2011-259166109A
Uw kenmerk
-
Bijlagen
3

Onderwerp
Zienswijze vrijwillige herindeling gemeenten
Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland

Gaachte heer Donner,

Hierbij zenden wij u het herindelingsadvies van de raad van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland met de bijbehorende raadsbesluiten. De raadsbesluiten zijn als bijlage bij deze brief opgenomen.

Wij staan positief tegenover deze vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. In bijlage A gaan wij hier nader op in. Kortheidshalve verwijzen wij naar de inhoud hiervan.

Wij verzoeken u op basis van het herindelingsadvies en onze zienswijze een voorstel te doen voor een herindelingsregeling en dit voorstel te zenden aan de ministerraad.

Hoogachtend,

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2506 AW Den Haag

Trams 6 en 9 en bussen
18, 22, 65 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Afschrift aan:

- De colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
- De raad van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland

MD

Bijlagen:

- Herindelingsadvies van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
- Door de gemeente ontvangen zienswijzen
- Plattegrond met huidige en nieuwe gemeentegrenzen

Bijlage A, behorende bij zienswijze Gedeputeerde Staten over samenvoeging gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland

Inleiding

Bij brief van 25 februari 2011 hebben de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland ons bericht dat de raad van deze gemeenten op 22 februari 2011 heeft besloten tot het vaststellen van het herindelingsadvies, als bedoeld in artikel 5 van de Wet algemene regels herindeling. Dit herindelingsadvies is gericht op een bestuurlijke fusie per 1 januari 2013 van deze gemeenten.

In ons beleidskader 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur' wordt aangegeven dat bij voldoende bestuurskracht gemeenten zelf aan zet zijn om de toekomstige bestuurskracht op peil te houden. De gemeenten hebben er in eerste instantie voor gekozen om hun bestuurskracht te versterken via ambtelijke samenwerking. Thans is er door de drie raden uitgesproken dat de nieuwe gemeenten ook een sterke bestuurlijke en maatschappelijke partner moet worden op gebieden die voor inwoners en gebied belangrijk zijn zoals voorzieningen, bedrijvigheid, economie, recreatie en woningbouw. Ook willen de raden bestuurlijk in regionaal verband een sterkere rolvervulling waarmaken in het belang van bedrijven en bewoners. Zij zijn van mening dat een fusie van de drie gemeenten hiervoor de geëigende oplossing is.

In ons beleidskader - alsook in uw beleidskader - wordt ook gesproken over het belang van een regionaal consistent eindbeeld. De onderhavige fusie van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland komt overeen met het door de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden geschetste regionale eindbeeld bij brief van 17 januari 2008. Onder het kopje 'externe samenhang' wordt hier verder op ingegaan.

Uw criteria van het (nieuwe) beleidskader herindelingen

Bestuurskracht

Samenvoeging van de ambtelijke organisatie heeft al geleid tot versterking van de bestuurskracht. Wij vinden deze keuze tot bestuurlijke fusie een logische volgende stap. Op deze wijze neemt de bestuurskracht nog verder toe.

Draagvlak

De drie gemeenten hebben elk informatieavonden georganiseerd voor inwoners, instellingen en bedrijven rond het thema 'samenwerken en samengaan'. Het overgrote merendeel van de burgers en maatschappelijke organisaties had geen overwegende bezwaren tegen de voorgenomen herindeling, mits voldoende aandacht werd besteed aan:

- afstand bestuur-burger;
- de kernen in de nieuwe gemeente;
- kwaliteit dienstverlening gemeenten.

Ook zijn alle omliggende gemeenten aangeschreven, zowel in het stadium van het voornemen tot het vaststellen van een herindelingsontwerp (eind 2009) als in het kader van het door de raden vastgestelde herindelingsontwerp (eind 2010).

Er zijn geen zienswijzen ontvangen van inwoners of maatschappelijke instellingen. De negen reacties die zijn ontvangen komen van omliggende gemeenten, het bestuur van de Regio Zuid-Holland Zuid, het bestuur van het Waterschap Rivierenland en de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Zeven van de reacties houden de mededeling in dat er geen aanleiding is tot het geven van een formele zienswijze. Twee reacties, van de gemeente Gorinchem en van de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zijn inhoudelijk van aard. Hier wordt verder op ingegaan onder het kopje 'externe samenhang'.

Duurzaamheid

Na herindeling ontstaat een gemeente met iets minder dan 30.000 inwoners. Gelet op het opgavenprofiel van de gemeente, de oppervlakte van het grondgebied, de ligging in het Groene Hart en de grootte van de andere gemeenten in de regio, zijn wij van mening dat een gemeente van deze omvang geacht moet worden over voldoende bestuurlijke en ambtelijke bestuurskracht te beschikken om haar eigen opgaven en die van de regio adequaat te kunnen oppakken.

Interne samenhang

De drie gemeenten hebben sterke overeenkomsten in cultuur, structuur en opgavenprofiel. De raden hebben besloten als definitieve naam voor de nieuwe gemeente vast te stellen de naam 'Molenwaard'. Hierbij zijn de bewoners van de drie gemeenten actief betrokken.

In het gezamenlijke kernprogramma wordt het belang benadrukt van het stimuleren van sociale en maatschappelijke verbanden. De gemeenten vinden dat er per kern invloed moet zijn op de woon- en sociale leefomgeving. De wijze waarop de gemeenten dit willen realiseren is nu nog niet volledig uitgekristalliseerd.

Externe samenhang

Bij brief van 15 februari 2008 hebben wij aan de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Gorinchem, Graafstroom, Leerdam, Nieuw-Lekkerland en Zederik een brief gestuurd over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. In deze brief schrijven wij dat wij respect hebben voor de wijze waarop de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden gestalte heeft gegeven aan de strategische samenwerking. Tevens concluderen wij hierbij dat drie clusters van samenwerkende gemeenten zijn gevormd voor de operationele taken in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Het gaat hier dan om clusters van de gemeenten:

1. Nieuw-Lekkerland, Graafstroom en Liesveld.
2. Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem.
3. Zederik, Leerdam en Giessenlanden.

De gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland zijn op 1 juli 2009 van start gegaan met één ambtelijke organisatie voor de drie gemeenten.

De samenwerking tussen Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland resulteert nu in de voorliggende samenvoeging. De gemeenten Giessenlanden, Zederik en Leerdam gaan gestadig verder; in het voorjaar van 2011 wordt een onderzoek verricht naar de reikwijdte van de verdere samenwerking. De samenwerking tussen de gemeenten Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem is met beider instemming stopgezet. Beide gemeenten geven aan een andere oriëntatie na te streven. Deze oriëntatie raakt de voorgenomen herindeling tussen de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland niet.

De gemeente Gorinchem vraagt aandacht voor de consequentie van deze herindeling voor de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en vooral voor de centrumpositie van Gorinchem.

Het bestuur van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden schrijft in zijn brief van 7 februari 2011 aan de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland dat hij onderkent dat het samengaan van de drie huidige gemeenten een logische stap is. Hij pleit ervoor om in relatie tot de regionale toekomstvisie 2030 ook te (laten) onderzoeken op welke wijze de kansen en mogelijkheden voor ontwikkeling van de brede regio ondersteund kan worden door een krachtig en efficiënt openbaar bestuur.

In het herindelingsadvies is door de raden van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland het volgende overwogen:

"Hoewel de zienswijzen van de gemeente Gorinchem en het bestuur van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden interessante overwegingen bevatten, waarover in de toekomst zeker verder van gedachten moet worden gewisseld, zijn de raden van mening dat deze reacties geen enkele aanleiding geven om het voornemen tot herindeling te heroverwegen. Naar de mening van de raden dient de bestuurskracht van de 3 gemeenten op korte termijn te worden versterkt. Met besluitvorming hierover kan niet worden gewacht op de uitkomst van nog op te starten discussies over eventuele verdergaande bestuurlijke herindeling van de regio. De inhoudelijke opmerkingen van de gemeente Gorinchem en de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zijn bovendien in een zodanig late fase van het herindelingsproces kenbaar gemaakt dat het niet mogelijk is hiermede bij de vaststelling van het herindelingsadvies nog rekening te houden, zonder het in gang gezette proces volledig stop te zetten. Dit zou uiteraard zeer onwenselijk zijn. Weliswaar heeft het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gorinchem naar aanleiding van het toegezonden voorgenomen herindelingsontwerp (december 2009) aangegeven zich te willen beraden op de rol van de gemeente Gorinchem in relatie tot haar omgeving, maar daarna is niets meer van Gorinchem vernomen".

Wij onderschrijven het standpunt van de gemeenteraden van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. De herindeling van de drie gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland is volledig in lijn met de onderling tussen de gemeenten in de regio gemaakte afspraken over strategische samenwerking en clustervorming op het gebied van operationele taken. De herindeling van deze drie gemeenten is vrijwillig en past binnen ons - en uw - beleidskader.

Planologische situatie

De nieuwe gemeente ligt volledig in het Groene Hart. Belangrijke opgaven van de nieuwe gemeente zijn:

- behouden en versterken van sociale en maatschappelijke structuur in het gebied;
- behoud van landschappelijke diversiteit en ontwikkeling van 'groen' en 'blauw';

De regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden werkt samen in de vennootschap Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Schelluinen ter verbetering van de kwaliteit op het terrein van transport en logistiek.

Financiële situatie nieuwe gemeente Molenwaard.

In het herindelingsadvies wordt gemeld: "Op financieel gebied hebben de 'herindelingscan' en het 'due diligence-onderzoek' al plaatsgevonden. Voor het gezamenlijk ambtelijke apparaat in de vorm van de GR De Waard bestaat al een afzonderlijke begroting. De frictiekosten zijn al gemaakt. De financiële risico's per 1 januari 2013 zijn tot een minimum teruggebracht".

Wij merken hierover verder op dat de begrotingen 2011 van de drie gemeenten, rekening houdend met getroffen ombuigingsmaatregelen, sluiten met batige saldi en materieel in evenwicht zijn . De door de drie gemeenten bij de begroting 2011 gepresenteerde meerjarenramingen 2012-2014 geven echter aanleiding tot zorg. Behoudens een batig resultaat voor de jaarschijf 2012 van de gemeente Graafstroom sluiten verder alle jaarschijven van de drie gemeenten met (aanzienlijke) tekorten en zijn materieel niet in evenwicht. Wij hebben daarover binnenkort een gezamenlijk overleg met de drie gemeenten, in aanwezigheid van de portefeuillehouders Financiën. Wij zullen op het terrein van financieel toezicht de vinger goed aan de pols houden.

2303201100151

Provinciaal Bestuur
van Zuid-Holland

28 FEB. 2011

Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 'S-GRAVENHAGE

Datum ontvangst

25 FEB. 2011

Uw brief	:	Datum	:
Uw kenmerk	:	Behandeld door	:
Ons kenmerk	:	Bijlagen	:
Onderwerp	:	herindelingsadvies gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland	

Geacht college,

Op grond van het bepaalde in artikel 5 van de Wet algemene regels herindeling doen wij u hierbij toekomen het herindelingsadvies van de gemeenteraden van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland voor de vorming van een nieuwe gemeente per 1 januari 2013. Dit herindelingsadvies is door de gemeenteraden vastgesteld in hun vergadering van 22 februari 2011.

De raadsbesluiten van de 3 gemeenteraden zijn als bijlage bijgevoegd.

Als naam voor de per 1 januari 2013 te vormen gemeente hebben de gemeenteraden vastgesteld de naam "Molenwaard".

Bij het herindelingsadvies is een kaart gevoegd waarop de wijziging van de gemeentegrenzen is aangegeven.

Verder zijn bijgevoegd de zienswijzen die zijn ontvangen op het herindelingsontwerp dat door de gemeenteraden is vastgesteld in hun vergadering van 6 december 2010 (Nieuw-Lekkerland), 13 december 2010 (Graafstroom) en 14 december 2010 (Liesveld). Dit herindelingsontwerp heeft vanaf 17 december 2010 gedurende 8 weken ter inzage gelegen op het gemeentehuis. Daarnaast is het ontwerp toegezonden aan de raden van de 13 buurgemeenten en een aantal andere betrokken organisaties en instellingen. Op het herindelingsbesluit is een negental zienswijzen ontvangen. Op deze zienswijzen wordt in hoofdstuk 2 van het herindelingsadvies nader ingegaan.

Wij verzoeken u dit herindelingsadvies met een positief advies van uw college aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te zenden.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland,

ir. J.C. van Ginkel
Secretaris

D.R. van der Borg
Burgemeester Graafstroom

mr. drs. W. Gradien
Burgemeester Liesveld

ir. M. Houtman
Burgemeester Nieuw-Lekkerland

Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

237001100152

Gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland

GRM 0900492/VB4162

Herindelingsadvies nieuwe gemeente per 1 januari 2013

" de omgekeerde herindeling... "

Vastgesteld door:

- de raad van de gemeente Graafstroom, in zijn openbare vergadering van 22 februari 2011;
- de raad van de gemeente Liesveld, in zijn openbare vergadering van 22 februari 2011;
- de raad van de gemeente Nieuw-Lekkerland, in zijn openbare vergadering van 22 februari 2011.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en leeswijzer	3
2.	Zienswijzen m.b.t herindelingsontwerp	4
3.	Aanleiding	7
4.	Samenwerking tot nu toe	9
5.	Kenmerken, uitdagingen en strategische agenda van de nieuwe gemeente	11
6.	Toetsing aan beleid en kaders	13
7.	Financiële en personele aspecten	19
8.	Vervolgprocedure en naamgeving	21

februari 2011

www.dewaardwerkt.nl

1. Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt het zogeheten herindelingsadvies. Dit document is gericht op de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland per 1 januari 2013. Op grond van de Wet algemene regels herindeling (arhi) is het vaststellen van het herindelingsadvies de tweede formele stap om te komen tot een herindeling op initiatief van de gemeenten zelf.

De procedure op grond van de Wet arhi vormt voor de 3 gemeenten het logische sluitstuk van een ontwikkeling die enkele jaren geleden in gang is gezet.

Dit in tegenstelling tot de situatie bij de meeste andere herindelingen, waar de formele herindeling het beginpunt vormt van de samenwerking. Er is al sinds 1 juli 2009 sprake van een gezamenlijke ambtelijke organisatie in de vorm van de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie De Waard. Dit proces is dus te bestempelen als een "omgekeerde fusie".

Verder wordt voortvarend gewerkt aan een strategische visie voor de nieuwe gemeente, de colleges van B&W vergaderen al geruime tijd gezamenlijk en er vinden regelmatig vinden gezamenlijke raadsvergaderingen plaats. Naast de afzonderlijke gemeentelijke financiële jaarstukken worden voor De Waard ook gezamenlijke financiële stukken opgesteld, de begrotingen zijn geharmoniseerd, er is een "kernprogramma" (projecten), beleid en regelgeving zijn grotendeels geharmoniseerd (en per 1-1-2013 geheel) en er is sprake van een gezamenlijke visie op en uitwerking van burgerparticipatie.

Dit proces is met recht te bestempelen als een "omgekeerde fusie".

Leeswijzer

Voor een herindelingsadvies bestaan geen wettelijke vormvoorschriften. Art. 2 van de Wet arhi bepaalt alleen dat bij een herindelingsadvies één of meer kaarten gevoegd moeten zijn, waarop de wijzigingen van de gemeentegrenzen zijn aangegeven.

Wel bevat het Beleidskader gemeentelijke herindeling van de minister van BZK een aantal criteria waaraan een herindelingsadvies door de minister wordt getoetst.

Op deze criteria wordt in Hoofdstuk 6 nader ingegaan.

In dit herindelingsadvies wordt in Hoofdstuk 2 ingegaan op de zinswijzen die zijn ontvangen met betrekking tot het herindelingsontwerp.

Om de beoogde herindeling in een overzichtelijk en samenhangend perspectief te plaatsen, wordt in Hoofdstuk 3 van dit herindelingsadvies de aanleiding weergegeven voor de beoogde herindeling.

In Hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de overwegingen die in eerste instantie geleid hebben tot de vorming van een gezamenlijke organisatie.

In Hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op het karakter, de kenmerken, de kansen en de bedreigingen voor de nieuwe gemeente met de werknaam 'Kinderdijk'.

Hoofdstuk 7 gaat in op de financiële aspecten van de beoogde herindeling. Eveneens wordt aandacht besteed aan de personele en organisatorische aspecten.

Omdat de ambtelijke organisaties van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland al per 1 juli 2009 zijn samengevoegd, blijven de personele en organisatorische aspecten van de herindeling beperkt.

In Hoofdstuk 8 wordt tenslotte aandacht besteed aan de vervolprocedure in het kader van de Wet arhi. Ook wordt ingegaan op de naamgeving van de nieuwe gemeente en op

---

de gevolgen voor de zittingstermijnen van de huidige raad en de mogelijke datum van de verkiezingen voor de raad van de nieuwe gemeente.

2. Zienswijzen met betrekking tot herindelingsontwerp

In hun respectievelijke vergadering van 13 december 2010, 14 december 2010 en 6 december 2010, hebben de gemeenteraden van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland het herindelingsontwerp vastgesteld voor de vorming van een nieuwe gemeente per 1 januari 2013.

Het herindelingsontwerp heeft vanaf 17 december 2010 gedurende 8 weken ter inzage gelegen op het gemeentehuis.

Daarnaast is het ontwerp toegezonden aan de raden van de 13 buurgemeenten en een aantal andere betrokken organisaties en instellingen.

Ontvangen zienswijzen

Op het herindelingsontwerp is een negental zienswijzen ontvangen. Deze reacties zijn ingediend door het dagelijks bestuur van de Regio Zuid-Holland Zuid, de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (na overleg met de burgemeesters van de gemeenten in de regio), het Waterschap Rivierenland en de colleges van Burgemeester en wethouders van de gemeenten Alblasserdam, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Zederik.

De reacties van het dagelijks bestuur van de Regio Zuid-Holland Zuid, het Waterschap Rivierenland en de colleges van Burgemeester en wethouders van Alblasserdam, Giessenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Zederik houden in dat er geen aanleiding is tot het geven van een formele zienswijze.

De zienswijzen van de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en de gemeente Gorinchem geven beide aan dat er begrip bestaat voor het voornemen tot herindeling van de drie gemeenten. Tegelijkertijd wordt in beide reacties echter aandacht gevraagd voor de consequenties van de voorgenomen herindeling voor de rest van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Opgemerkt wordt dat het criterium van het inwoneraantal en de grenzen van bestaande gemeenten niet alleen bepalend zouden moeten zijn voor samenwerking tussen lokale overheden. Veel meer zou gekeken moeten worden naar de onderlinge samenhang en functionaliteit in een bepaalde regio. Het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem geeft zelfs aan het onderhavige voornemen tot herindeling prematuur te achten.

Hoewel de zienswijzen van de gemeente Gorinchem en de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden interessante overwegingen bevatten, waarover in de toekomst zeker verder van gedachten moet worden gewisseld, zijn de raden van mening dat deze reacties geen enkele aanleiding geven om het voornemen tot herindeling te heroverwegen.

Naar de mening van de raden dient de bestuurskracht van de 3 gemeenten op korte termijn te worden versterkt. Met besluitvorming hierover kan niet worden gewacht op de uitkomst van nog op te starten discussies over een eventuele verdergaande bestuurlijke herindeling van de regio.

De inhoudelijke opmerkingen van de gemeente Gorinchem en de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zijn bovendien in een zodanig late fase van het herindelingsproces kenbaar gemaakt, dat het niet mogelijk is hiermee bij de vaststelling van het herindelingsadvies nog rekening te houden, zonder het in gang gezette proces volledig stop te zetten. Dit zou uiteraard zeer onwenselijk zijn. Wanneer de gemeente Gorinchem en de voorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden een principiële discussie over herindeling hadden willen entameren, zouden de inhoudelijke opmerkingen in een eerder stadium naar voren moeten zijn gebracht. De gemeenteraden hebben niet voor niets besloten, voorafgaand aan de formele procedure op grond van de Wet arhi, het voorgenomen herindelingsontwerp ter inzage te leggen en toe te zenden aan de buurgemeenten en andere belanghebbende organisaties en instanties.

Weliswaar heeft het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem naar aanleiding van het toegezonden voorgenomen herindelingsontwerp destijds (december 2009) aangegeven zich te willen beraden op de rol van de gemeente

Gorinchem in relatie tot haar omgeving, maar daarna is niets meer van Gorinchem vernomen. In de periode van een jaar tussen de toezending van het voorgenomen herindelingsontwerp en het vastgestelde ontwerp was er ruimschoots gelegenheid geweest om de discussie aan te gaan over de door Gorinchem aangevoerde overwegingen.

Verder is in dit kader van belang dat Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland in hun brief d.d. 15 februari 2008 aan de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden nader zijn ingegaan op de operationele clusters die zich in de regio aftekenden. Voortzetting van de reeds in gang gezette samenwerking binnen het cluster Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland vormde hiervan een onderdeel. De gemeente Gorinchem en de regio A/V hebben zich destijds geconformeerd aan de opvattingen van Gedeputeerde Staten hierover.

3. Aanleiding

Al vele jaren wordt er, vooral op ambtelijk niveau, maar ook meer en meer op bestuurlijk vlak, samengewerkt tussen de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland.

Dat is ook goed verklaarbaar. De gemeenten grenzen aan elkaar, zijn ongeveer even groot qua aantal inwoners (per 1-1-2011 had Graafstroom 9807 inwoners, Liesveld 9747 en Nieuw-Lekkerland 9544) en hebben hetzelfde landelijke karakter, dezelfde structuur en een vergelijkbare cultuur. Gezamenlijk ligt er een nadrukkelijke intentie om een sterkere bestuurlijke en maatschappelijke partner te worden op gebieden die voor de inwoners en het gebied belangrijk zijn, zoals voorzieningen, bedrijvigheid, economie, recreatie en woningbouw. Bestuurlijk is in regionaal verband een sterkere rolvervulling waar te maken in het belang van bedrijven en burgers.

De ligging van de drie gemeenten in het Groene Hart brengt met zich mee dat de gemeenten ook wat de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen en uitdagingen betreft vergelijkbaar zijn.

Als gevolg van deze omstandigheden, maar ook vanwege de continuïteit, werkten de 3 gemeenten op ambtelijk niveau al geruime tijd samen op bepaalde dossiers: bijvoorbeeld op het gebied van Personeel & Organisatie, ICT en de brandweer. Voor de ICT was hierbij ook de gemeente Giessenlanden betrokken.

In 2005 is in alle drie gemeenten een bestuurskrachtonderzoek uitgevoerd in het kader van een meting van de bestuurskracht van alle gemeenten in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. In 2005 besloten de acht gemeenten in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden gezamenlijk een bestuurskrachtonderzoek te laten uitvoeren. Door Bestuur & Management Consultants (BMC) is een bestuurskrachtmeting uitgevoerd voor elk van de acht gemeenten afzonderlijk. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de gezamenlijke opgaven van de 8 gemeenten in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en naar de mogelijkheden en wenselijkheid van verdergaande samenwerking.

De provincie Zuid-Holland heeft op basis van de bovengenoemde bestuurskrachtmetingen de colleges van de 8 gemeenten in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden bij brief d.d. 15 februari 2008 meegedeeld het voornemen van Liesveld, Graafstroom en Nieuw-Lekkerland om te komen tot bestuurskrachtiger gemeenten, te ondersteunen.

De rapporten naar aanleiding van deze onderzoeken zijn in mei 2006 uitgebracht. Uit deze onderzoeken bleek dat de bestuurskracht van de drie gemeenten behoorlijk onder druk stond. Geconcludeerd werd dat de steeds verder in omvang en complexiteit toenemende opgaven herijking van de toekomst onontkoombaar maakten. Geconstateerd werd dat een bundeling van de organisaties van een aantal kleinere gemeenten (al in 2005/2006 werden de mogelijkheden verkend tot intensieve(re) samenwerking op ambtelijk niveau tussen Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland en eventueel Giessenlanden) tot versterking van de operationele en tactische bestuurskracht van de betrokken gemeenten zou kunnen leiden. Vastgesteld werd dat het minder voor de hand liggend was dat deze samenwerking ook zou leiden tot meer strategische bestuurskracht.

De achtergrond van die conclusie was dat het opgavenprofiel van de gemeenten gedomineerd werd door zorg voor de leefbaarheid van de kernen en door zorg voor behoud en versterking van de eigen identiteit van het buitengebied. Deze uitdaging was vooral gericht aan colleges en raden. Alleen versterking van de ambtelijke bestuurskracht

werd als onvoldoende beschouwd. Ook versterking van de bestuurskracht op bestuurlijk niveau werd noodzakelijk geacht.

Vanaf 2005 is tevens samengewerkt met de gemeente Giessenlanden d.m.v. het samenwerkingsproject "Samen Meer Waard". Dit had betrekking op de dienstverlening aan de burgers van de gemeenten Giessenlanden, Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland.

In het voorjaar van 2007 heeft de gemeenteraad van Graafstroom om bestuurlijke redenen de deelname aan dit project beëindigd. De andere deelnemende gemeenten hebben vervolgens besloten het project "Samen Meer Waard" niet verder te continueren. Wel werd de bestaande samenwerking op ambtelijk niveau tussen de gemeenten *Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland* voortgezet.

Op basis van de bestuurskrachtonderzoeken bleek het uitermate wenselijk, zo niet noodzakelijk, de reeds bestaande samenwerking te intensiveren.

Op zowel ambtelijk als bestuurlijk vlak wordt al vele jaren samengewerkt. Voor alle drie de gemeentes gelden ongeveer dezelfde uitdagingen. De bestuurskrachtmeting uit 2005 onderstreept de noodzaak tot intensievere samenwerking

4. Samenwerking tot nu toe

De ambities van de gemeenten enerzijds en anderzijds de opgaven en uitdagingen die op de gemeenten afkomen, zijn er in de jaren na het verschijnen van het rapport over de bestuurskracht niet minder op geworden. Het tegendeel is het geval. Het beleid van de rijksoverheid is er op gericht om in toenemende mate taken over te dragen aan de gemeenten. Dit betekent dat de druk op de bestuurskracht, zowel operationeel en tactisch als ook in strategisch opzicht, nog verder is toegenomen.

Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat het inzicht is gegroeid dat bestuurlijke schaalvergroting onontkoombaar is, willen de gemeenten ook op strategisch niveau de op hen afkomende opgaven en uitdagingen aankunnen.

In het rapport "Verbonden bewegen" van het voorbereidend beraad besluitvormingsproces bestuurlijke toekomst gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland d.d. 27 januari 2009 wordt hierover het volgende opgemerkt:

"Ook op het politiek-bestuurlijke niveau moet een kwaliteitssprong worden gemaakt. Het is zaak een sterkere bestuurlijke en maatschappelijke partner te worden op gebieden die voor inwoners en gebied belangrijk zijn, zoals voorzieningen, bedrijvigheid, economie, recreatie, woningbouw. Ook liggen er belangrijke strategische opgaven tot behoud en versterking van de identiteit van het buitengebied, ruimtelijke ontwikkelingen, omgangsvorm met het Groene Hart. Bestuurlijk is in regionaal verband een sterkere rolvervulling waar te maken, in het belang van bedrijven en burgers."

In februari (10,12 en 16) 2009 hebben alle drie de raden ingestemd met dit rapport en zich uitgesproken om te komen tot een definitief besluit over herindeling.

Vanuit de gemeenteraden kwam reeds in 2008 de wens naar voren de gemeenteraden van de eveneens in de Alblasserwaard gelegen plattelandsgemeenten Giessenlanden en Zederik te vragen of zij ook betrokken willen worden bij het herindelingsproces. Deze gemeenten kennen veel overeenkomsten met Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland in cultuur, structuur en opgavenprofielen. De raden van beide gemeenten gaven echter aan niet in te gaan op het verzoek om deel te nemen aan het herindelingsproces. De belangrijkste redenen hiervoor was dat beide gemeenten zich meer richten op andere partners en samenwerkingsverbanden.

Intussen groeide de overtuiging dat intensievere samenwerking noodzakelijk is om de opgaven waarvoor de gemeenten zich in de toekomst gesteld zien het hoofd te kunnen bieden. Op verzoek van de drie gemeenten is in 2009 een 'herindelingsscan' uitgevoerd door het ministerie van BZK en de provincie Zuid-Holland. Verder is eind 2009 in opdracht van de 3 gemeenten een financieel "due diligence" onderzoek uitgevoerd, om de gemeenten ook in financieel opzicht goed te kunnen vergelijken.

Verdergaande samensprekingen op bestuurlijk niveau hebben ertoe geleid dat de raden van de drie gemeenten, elk afzonderlijk, op 8 juli 2009 hebben besloten tot de vaststelling van een voorgenomen herindelingsontwerp, gericht op een bestuurlijke fusie per 1 januari 2013 tot een nieuwe gemeente met als werknaam "Kinderdijk".

Op basis van dit besluit zijn wederom Giessenlanden en Zederik gepolst voor deelname, ook dit keer gaven zij aan hier niet open voor te staan.

Het voorgenomen herindelingsontwerp d.d. 8 juli 2009 is gedurende 8 weken ter inzage gelegd en toegezonden aan de buurgemeenten en andere betrokken instanties met het verzoek om een zienswijze te geven. Voor deze procedure werd gekozen om voorafgaand aan de formele procedure op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) zoveel mogelijk reacties te ontvangen, waarmee in de formele procedure, die een strak tijdspad kent, alvast rekening kon worden gehouden.

Vorming GR De Waard

De toenemende (h)erkenning op ambtelijk en bestuurlijk niveau heeft ertoe geleid dat per 1 juli 2009 een Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie De Waard is gevormd, waarin de organisaties van de 3 gemeenten zijn ondergebracht. Alle gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de drie gemeenten op het gebied van het uitvoeren van taken die de gemeente zijn opgelegd bij wet- en regelgeving, zijn overgedragen aan deze Gemeenschappelijke Regeling. Per 1 september 2009 is de gehele werkorganisatie De Waard gehuisvest in een nieuw (tijdelijk) gebouw in Bleskensgraaf. De vorming van De Waard is o.a. gefinancierd uit de herindelingsbijdrage (arhi-gelden).

Als gevolg van de vorming per 1 juli 2009 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie De Waard, waarin de organisaties van de 3 gemeenten zijn ondergebracht, is al veel werk gemaakt van de harmonisatie van beleid en regelgeving. Uiterlijk per 1 januari 2013 zal deze harmonisatie volledig zijn afgerond. De werkterm die hiervoor gebruikt wordt is "HJP, oftewel herindelingsproof". Ook hier blijkt weer het bijzondere van de "omgekeerde fusie", omdat meestal pas na de werkelijke herindeling wordt begonnen met harmoniseren.

De Werkorganisatie De Waard heeft vanaf 1 juli 2009 een voortvarende start gemaakt. Zoals hierboven vermeld, is veel gewerkt gemaakt van harmonisering op velerlei gebied. De organisatie kent een strategisch plan tot 2013. Daarin zijn de strategische uitgangspunten voor de werkorganisatie benoemd, zoals de missie/visie, cultuurwaarden en speerpunten. Zonder het direct meetbaar te maken, kan gesteld worden dat de integratie op heel veel punten veel sneller is verlopen dan menigeen had durven dromen. Zie hiervoor ook de financiële en personele aspecten in hoofdstuk 6.

Naast de meer bedrijfsmatige onderdelen wordt ook op andere punten hard aan de weg getimmerd richting "Kinderdijk". Zo is er een kernprogramma opgesteld met gezamenlijk uit te voeren projecten, vinden er wekelijks gezamenlijke collegevergaderingen plaats, worden de griffies geharmoniseerd, etc. Kortom: er wordt gewerkt aan een bestuurs- en vergaderstijl die nu al past bij een gemeente van 30.000 inwoners.

Afbeelding 1: Gemeentekantoor De Waard in Bleskensgraaf (tijdelijke huisvesting)

Vanaf 1-6-2009 bestaat de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie De Waard; de verregaande samenwerking van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. De drie ambtelijke organisaties zijn per die datum samengevoegd en per 1-9-2009 gehuisvest in een gezamenlijke (tijdelijke) huisvesting in Bleskensgraaf.

De drie afzonderlijke gemeenteraden hebben op 8 juli 2009 een voorgenomen herindelingsontwerp vastgesteld, gericht op een bestuurlijke fusie per 1-1-2013.

Een "herindelingscan" en "due dillgence" onderzoek zijn al uitgevoerd.

Werkorganisatie De Waard werkt o.a. aan volledige harmonisering per 1-1-2013; de "omgekeerde herindeling".

5. Kenmerken, uitdagingen en strategische agenda van de nieuwe gemeente

De *missie* van de nieuwe gemeente met de werknaam "Kinderdijk" kan als volgt worden omschreven: "Kinderdijk werkt aan een levendig en leefbaar landelijk gebied met kernen waar het goed wonen is".

De nieuwe gemeente zal dertien kernen tellen. Er is niet echt sprake van één centrale hoofdkern, maar van meerdere min of meer gelijkwaardige kernen met een vergelijkbare problematiek. In de meeste kernen is de sociale cohesie groot en is er een sterke betrokkenheid met de woonomgeving. Een belangrijke opgave voor de nieuwe gemeente zal dan ook zijn om door een gericht beleid van burgerparticipatie, de burgers bij de gemeente en hun eigen kern te blijven betrekken, ondanks de toegenomen schaalgrootte en de toegenomen afstand van het gemeentebestuur tot de burgers, zowel in de beleving als in een aantal gevallen fysiek.

Een andere uitdaging voor de nieuwe gemeente zal zijn om de leefbaarheid in de kernen in stand te houden en zo mogelijk te vergroten en een oplossing te vinden voor de gevolgen van de schaalvergroting in het buitengebied (vrijkomende agrarische bedrijfswoningen en bedrijfsgebouwen). Een complicerende factor hierbij zal wellicht zijn de krimpende bevolking, die naast demografische ontwikkelingen vooral wordt veroorzaakt door het restrictieve bouwbeleid als gevolg van de ligging in het Groene Hart.

De gemeente "Kinderdijk" ziet zich gesteld voor een drietal strategische opgaven:

1. **Sociaal-maatschappelijke opgaven**
Hierbij gaat het om de leefbaarheid in de kernen, de aanwezigheid van voorzieningen op het gebied van wonen, werken, winkels, recreëren, zorg, sport en cultuur.
2. **Ruimtelijke opgaven**
Bij de ruimtelijke opgaven moet een afweging worden gemaakt tussen economische belangen, woningen, verstedelijking versus landschappelijke belangen, een goede mix van functies waarbij het karakter van het gebied behouden blijft, opgaven op het gebied van milieu, water, verkeer & vervoer, kunstwerken (bruggen etc.).
3. **Behoud en versterken van de sociale en maatschappelijke structuur**
Hierbij kan worden gedacht aan het verenigingsleven, gemeenschapsleven en kerken.

Ad 1: De sociaal-maatschappelijke opgaven

Deze opgaven vormen in feite het basisdoel van de gemeente "Kinderdijk". Het gaat daarbij om het behoud en de versterking van de leefbaarheid en het welzijn van de inwoners in de kernen en de aanwezigheid van voorzieningen op alle niveaus. Dit uiteraard binnen de mogelijkheden van die kernen. De inwoners van "Kinderdijk" moeten prettig kunnen wonen en goed kunnen functioneren in de kernen. De lokale voorzieningen in de diverse kernen staan onder druk.

De doelstelling van de gemeente "Kinderdijk" op het terrein van de sociaal-maatschappelijke opgaven kan als volgt worden geformuleerd: "Daar waar in de kernen noodzakelijke voorzieningen onder druk staan of ontbreken, richt "Kinderdijk" zich op behoud, realisatie en versterking hiervan".

In dit kader zijn ook de aspecten integrale veiligheid en rampenbestrijding van belang. Ontwikkelingen die zich op dit terrein voordoen zijn verandering van rollen op het gebied van veiligheid, het toenemende belang van veiligheid in de samenleving en de complexiteit van het vraagstuk. Beoogd wordt om de bestaande versnippering in aanpak tegen te gaan, waardoor efficiëntie winst geboekt kan worden. De rol van de gemeente op het gebied van veiligheid verandert en zal verder veranderen. Meer en meer krijgen de gemeenten de regierol. Naar verwachting wordt op korte termijn zelfs in de Gemeentewet vastgelegd dat de gemeenten de regie krijgen over de lokale veiligheid en één keer in de vier jaar een integraal veiligheidsplan moeten vaststellen. Daarnaast is het de bedoeling dat

burgemeesters de bevoegdheid krijgen om andere organisaties te verplichten om samen met de gemeente te werken aan de lokale veiligheid.

Bij het thema integrale veiligheid zijn vele partners betrokken, zoals: politie, brandweer, veiligheidsregio, OM, gemeenten in de regio, de veiligheidsregio en Jeugd & jongerenwerk. Wellicht de belangrijkste partners zijn de inwoners en bedrijven in de gemeenten.

De brede en complexe projectomgeving geeft direct ook het belang aan om het beleidsveld veiligheid in te vullen.

Ad 2: Ruimtelijke opgaven

Het is belangrijk een goede balans te vinden tussen belangen als voldoende woningen (kwantitatief en kwalitatief), werkgelegenheid en het bieden van mogelijkheden voor bedrijfsvestiging, het behoud en versterken van het landschappelijke karakter, milieu/duurzaamheid, verkeersstromen, het bieden en ontwikkelen van recreatieve mogelijkheden etc. De doelstelling van de gemeente "Kinderdijk" op het gebied van de ruimtelijke opgaven is dan ook dat bij het realiseren van projecten in het kader van de ruimtelijke opgaven de diverse belangen en opgaven, zoals hiervoor aangegeven, zorgvuldig worden afgewogen.

Ad 3: Behoud en versterking van de sociale maatschappelijke structuur in de gemeente Hierop wordt nader ingegaan in het vierde punt van Hoofdstuk 5.

Afbeelding 2 en 2a: landelijk gebied

De (nieuwe) gemeente ziet zich voor een drietal strategische opgaven: sociaal-maatschappelijk, ruimtelijk en het behouden van zowel de maatschappelijke als ruimtelijke structuur. Kernbegrippen zijn hierbij: leefbaarheid, veiligheid en samenwerking.

6. Toetsing aan beleid en kaders

Als toetsingskader is gebruik gemaakt van het Beleidskader gemeentelijke herindeling d.d. 3 april 2009 van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarbij is betrokken hetgeen in de parlementaire behandeling van dit beleidskader aan de orde is gekomen. Onder meer is rekening gehouden met de inhoud van de brief d.d. 19 november 2009 van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de voorzitter van de Tweede Kamer, waarin wordt ingegaan op de toezeggingen die zijn gedaan en de moties die zijn ingediend door de Tweede Kamer.

Uit het Beleidskader gemeentelijke herindeling en de stukken die zijn gewisseld in het kader van de parlementaire behandeling van dit kader blijkt dat in het herindelingsadvies aandacht moet worden besteed aan de volgende criteria:

1. draagvlak, bij herindeling op Initiatief van gemeenten gaat het daarbij om:
  - a. bestuurlijk draagvlak;
  - b. maatschappelijk draagvlak;
  - c. regionaal draagvlak;
2. bestuurskracht;
3. duurzaamheid;
4. interne samenhang van de nieuwe gemeente;
5. regionale samenhang en evenwicht;
6. planologische ruimtebehoefte.

1.a. Draagvlak (bestuurlijk)

Bij de beoogde herindeling van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland is sprake van vrijwillige herindeling op Initiatief van de drie betrokken gemeenten. In hun vergadering van 8 juli 2009 hebben de raden van deze drie gemeenten, elk voor zich, besloten tot een voorgenomen herindelingsontwerp volgens de bij dat besluit gevoegde kaart, waarop de wijzigingen van de gemeentegrenzen zijn aangegeven, gericht op een bestuurlijke fusie van de huidige gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland per 1 januari 2013 tot een nieuwe bestuurskrachtige gemeente onder de werknaam "Kinderdijk". Het bestuurlijk draagvlak bij colleges en gemeenteraden is hiermee gegeven. Zoals eerder aangegeven vinden er wekelijks gezamenlijke collegevergaderingen plaats.

1.b. Draagvlak (maatschappelijk)

Om het maatschappelijk draagvlak voor de beoogde herindeling te peilen, hebben de gemeenten ieder voor zich een aantal informatieavonden voor bewoners en maatschappelijke organisaties belegd.

-Graafstroom

2 informatieavonden:

18 mei 2009 in Brandwijk en 3 juni 2009 in Oud-Alblas.

-Liesveld

3 informatieavonden:

20 april 2009 in Streefkerk, 21 april 2009 in Groot-Ammers en 22 april 2009 Nieuwpoort-Langerak.

-Nieuw-Lekkerland

1 informatieavond 26 mei 2009 in Nieuw-Lekkerland.

In Nieuw-Lekkerland is overigens in 2007 ook een bijeenkomst van het gemeentebestuur met inwoners gehouden, waarin een consultatie plaatsvond over de vraag of de gemeente zich voor herindeling zou moeten richten op de gemeente Alblasserdam of op de

gemeenten Graafstroom en Liesveld. De bevolking koos toen in meerderheid voor Graafstroom en Liesveld.

Tijdens deze informatieavonden, die overigens in alle gemeenten zeer matig werden bezocht, gaven inwoners hun verwachtingen weer, hun vrees, hun gevoelens en hun wensen.

De inbreng van de bewoners tijdens de informatieavonden had hoofdzakelijk betrekking op de vijf volgende onderwerpen:

- status informatieavonden

De vraag die door een aantal bewoners naar voren werd gebracht was waarom geen referendum werd gehouden over de voorgenomen herindeling. Hierop is door de vertegenwoordigers van de gemeente aangegeven dat de problematiek te ingewikkeld is om in een referendum met een noodzakelijk vereenvoudigde vraagstelling, aan de orde te stellen.

- financiën

Inwoners wijzen op het gevaar van lastenverzwaring als gevolg van herindeling.

- afstand gemeente(bestuur) en burger

Inwoners vrezen voor een toename van de afstand tussen gemeente(bestuur) en burger, zowel fysiek als in de vorm van minder bekendheid met bestuurders, toename van bureaucratie etc.

- aandacht voor kernen

Inwoners wijzen op het grote belang van het bewaren van de eigenheid van de diverse kernen. Er dienen mogelijkheden te worden gezocht om de inspraak van de bewoners van de kernen op het beleid m.b.t. hun eigen kern te garanderen, c.q. te vergroten.

- kwaliteit dienstverlening gemeente

Vooraf voor minder mobiele inwoners zal het lastiger worden het gemeentehuis te bereiken. Ook moet er voldoende aandacht zijn voor bewoners die geen gebruik (kunnen) maken van mogelijkheden tot digitale dienstverlening door de gemeente.

Uit deze avonden bleek dat bij het overgrote merendeel van de burgers en maatschappelijke organisaties geen overwegende bezwaren bestaan tegen de voorgenomen herindeling, mits voldoende aandacht wordt besteed aan de hierboven genoemde punten.

Het voorgenomen herindelingsontwerp, dat door de gemeenteraden elk voor zich op 8 juli 2009 is vastgesteld, is naar analogie van de procedure op grond van de Wet arhi gedurende 8 weken ter inzage gelegd op het gemeentekantoor in Bleskensgraaf en de servicepunten in Groot-Ammers en Nieuw-Lekkerland (de oude gemeentehuizen van Liesveld en Nieuw-Lekkerland). Hierop zijn geen reacties ontvangen.

Bij de vorming van De Waard is huis-aan-huis een informatiekraant verspreid om alle inwoners te informeren. Tevens worden alle mededelingen (vergunningen etc.) wekelijks gepubliceerd in huis-aan-huisbladen. Dit geldt ook voor wijzigingen in dienstverlening (bijvoorbeeld de sluiting van servicepunten en de alternatieve mogelijkheden).

Na de opening van het nieuwe gemeentekantoor is een open-huis georganiseerd waarbij het maatschappelijk middenveld ook nadrukkelijk was uitgenodigd. Een groot aantal inwoners, bedrijven en instellingen heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om een kijkje te nemen in het nieuwe gemeentekantoor.

Met betrekking tot de naamgeving van de nieuwe gemeente heeft in het najaar van 2010 een consultatie van de inwoners plaatsgevonden. Hierbij stond de vraag centraal wat inwoners vinden van de naam 'Kinderdijk', die als werknaam voor de nieuwe gemeente werd gebruikt, en of zij eventueel (gemotiveerde) alternatieven hadden.

Van 418 inwoners werd een reactie ontvangen en er kwamen 137 alternatieve namen binnen. Bij de besluitvorming van de gemeenteraden over de naam van de nieuwe gemeente zijn de resultaten van deze consultatieronde betrokken.

1.c. Draagvlak (regionaal)

Het regionale draagvlak voor de voorgenomen herindeling is gepeild door het toezenden van het voorgenomen herindelingsontwerp aan de omliggende gemeenten en een aantal andere organisaties en instanties, zoals het bestuur van de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en het dagelijks bestuur van de regio Zuid-Holland Zuid. Het bestuur van de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden heeft geen afzonderlijke reactie gegeven, omdat het voorgenomen herindelingsontwerp ook is toegezonden aan alle gemeenten die deel uitmaken van de regio. Van 10 gemeenten is een zienswijze ontvangen, evenals van de provincies Zuid-Holland en Utrecht, de regio Zuid-Holland Zuid en het Waterschap Rivierenlanden.

Uit de ontvangen reacties van de afzonderlijke omliggende gemeenten blijkt dat er geen kritische kanttekeningen worden geplaatst bij het voorgenomen herindelingsontwerp. Alle van de gemeenten in de regio ontvangen reacties zijn ofwel positief getoetst, ofwel neutraal van aard, in de zin dat het voorgenomen ontwerp voor kennisgeving is aangenomen. Dit geldt overigens voor alle ontvangen reacties op het voorgenomen herindelingsontwerp.

Het door de drie gemeenteraden in december 2010 vastgestelde herindelingsontwerp heeft vanaf 17 december 2010 gedurende 8 weken ter inzage gelegen op het gemeentehuis.

Evenals het voorgenomen herindelingsontwerp is het vastgestelde ontwerp toegezonden aan de raden van de 13 buurgemeenten en een aantal andere betrokken organisaties en instanties.

Op de vier ontvangen zienswijzen is in Hoofdstuk 2 van dit herindelingsadvies ingegaan.

2. Bestuurskracht

Zoals hierboven onder Hoofdstuk 3 al is aangegeven, bleek uit de in 2006 in de drie gemeenten gehouden bestuurskrachtonderzoeken dat alleen versterking van de ambtelijke bestuurskracht als onvoldoende werd beschouwd.

Ook versterking van de bestuurskracht op bestuurlijk niveau werd noodzakelijk geacht. De achtergrond van deze conclusie was dat de belangrijkste opgaven waarvoor de drie gemeenten zich gesteld zien, de zorg betreft voor de leefbaarheid van de kernen en de zorg voor behoud en versterking van de eigen identiteit van het buitengebied. Naast versterking van de ambtelijke bestuurskracht is daarvoor zeker ook vergroting van de bestuurlijke bestuurskracht noodzakelijk.

3. Duurzaamheid

Na herindeling van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland ontstaat een gemeente met iets minder dan 30.000 inwoners. Gelet op het opgavenprofiel van de gemeenten, de oppervlakte van het grondgebied en de grootte van de andere gemeenten in de regio, moet een gemeente van deze grootte, met een ambtelijk apparaat van ruim 180 fte's, geacht worden over voldoende bestuurlijke en ambtelijke bestuurskracht te beschikken, om de uitdagingen waarvoor zij zich geplaatst ziet, adequaat te kunnen oppakken. Verwacht mag dan ook worden dat een gemeente van deze omvang voldoende bestaansrecht heeft om gedurende enkele jaren zelfstandig te blijven voortbestaan. In dit verband wordt opgemerkt dat de nieuwe gemeente in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden na de gemeente Gorinchem (ruim 34.000 inwoners) de tweede gemeente in aantal inwoners zal zijn en qua grondoppervlakte ruimschoots de grootste.

4. Interne samenhang van de nieuwe gemeente

Voor de interne samenhang van de nieuwe gemeente is de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de betrokkenheid van de 13 kernen van cruciale betekenis. Dit komt ook naar voren uit de inbreng van de bewoners op de hiervoor genoemde informatieavonden.

Wanneer de nieuwe gemeente er in slaagt de afzonderlijke kernen op een goede manier te betrekken bij het beleid, voornamelijk als het gaat om de leefbaarheid in de kernen, is een hele belangrijke stap gezet voor de interne samenhang van de nieuwe gemeente.

Eén van de doelstellingen van de nieuwe gemeente "Kinderdijk" is *behoud en versterking van de sociale en maatschappelijke structuur in het gebied*.

Het behouden en versterken van de sociale samenhang in de kernen ten dienste van de participatie en de leefbaarheid is één van de belangrijkste opdrachten voor de nieuwe gemeente "Kinderdijk".

In een kern met sterke sociale samenhang stelt men elkaar in staat om volwaardig te participeren. Het is niet alleen de gemeentelijke overheid die de leefbaarheid waarborgt, maar ook (of zelfs juist!) de samenleving zelf die daarvoor mede de basisvoorwaarden creëert. De gemeente ziet het als haar taak om dit te bevorderen binnen haar mogelijkheden en grenzen. De gemeente doet dit door het verenigingsleven en het gemeenschapsleven te stimuleren en te faciliteren om zich hiervoor in te zetten.

Deze doelstelling komt terug in een aantal ruimtelijke projecten en een aantal maatschappelijke projecten en opgaven, die al in gang zijn gezet door de gemeenten waaruit de nieuwe gemeente "Kinderdijk" is gevormd.

Het op te stellen Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van de gemeente zal tot doel hebben de participatie van inwoners, met het accent op inwoners met beperkingen, te bevorderen en te vergroten.

In het kernprogramma 2009-2013 van De Waard wordt het belang benadrukt van het stimuleren van sociale verbanden en infrastructuur. Aangegeven wordt dat er per kern invloed moet zijn van de inwoners op de woon- en sociale leefomgeving. Verder moet er sprake zijn van participatie bij beleidsvorming en -implementatie.

In alle drie de gemeenten worden vormen van burgerparticipatie toegepast. Deze hebben deels een structureel en geformaliseerd karakter en deels een ad hoc aanpak.

In Graafstroom vormen de klankbordgroepen (voorgezeten door een raadslid) de spil in de burgerparticipatie. Burgers weten de klankbordgroepen goed te vinden en het bestuur is zeer tevreden over dit instrument.

Nieuw-Lekkerland kent wijkoverleggen, waarvoor een revitaliseringstraject is afgerond. Daarnaast hebben inwoners al sinds vele jaren brede inspraak bij de inrichting van de openbare ruimte en is recentelijk veel energie gestoken in het betrekken van jongeren bij de jeugdnota.

In Liesveld wordt burgerparticipatie bij voorkeur 'projectmatig' ingestoken, waarbij in informele settings met inwoners over onderwerpen wordt gesproken.

De gedachtevorming over de wijze waarop in de nieuwe gemeente op de meeste optimale wijze gestalte kan worden gegeven aan het stimuleren van de interne samenhang, is in dit stadium nog niet volledig uitgekristalliseerd. Gezocht wordt naar een vorm die het beste van de huidige oplossingen in zich verenigt. Op dit moment lopen trajecten om burgers actief te betrekken bij de te ontwikkelen strategische visie en de naamgeving van de nieuwe gemeente.

5. Regionale samenhang en evenwicht

Eén van de overwegingen om te komen tot herindeling is dat bestuurlijk in regionaal verband een sterkere rolvervulling is waar te maken, in het belang van bedrijven en burgers.

De voorgenomen herindeling zal bijdragen aan evenwicht tussen stedelijke en landelijke gemeenten voor wat betreft de aanpak van economische, ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke functies.

Veel onderwerpen worden nu al regionaal opgepakt. Zo is bijvoorbeeld een regionale huisvestingsnota opgesteld.

Zeker ook in het kader van de regionale opgaven als gevolg van de ligging van de A/V in het Groene Hart, is een herindeling van de landelijke gemeenten van groot belang.

In 2004 is een Regionale structuurvisie Alblasserwaard Vijfheerenlanden opgesteld.

Regionaal zijn er initiatieven in voorbereiding om te komen tot vernieuwing van deze regionale structuurvisie.

Als centrale visie is daarin geformuleerd:

"De vorming van een vitale regio, gericht op het duurzaam vernieuwen van zowel het landelijk als het stedelijk gebied, tezamen met het versterken van het overwegend open, rustige en authentieke karakter van de regio, waardoor bewoners, bedrijven en bezoekers zich thuis blijven voelen en zich verder kunnen ontplooiën".

Voor het middengebied van de Alblasserwaard, tot waar de gemeente Graafstroom en deels de gemeente Liesveld kunnen worden gerekend, wordt als voornaamste doelstelling geformuleerd het in samenhang realiseren van ambities op het gebied van landschap, landbouw, natuur, cultuurhistorie, recreatie en water. Het gaat daarbij vooral om het openhouden van het landschap. Essentieel daarbij is het behoud van het rustige en authentieke karakter van het middengebied met instandhouding van de agrarische functie.

Voor de noordrand van het gebied, waartoe de gemeente Nieuw-Lekkerland en een deel van de gemeente Liesveld kunnen worden gerekend, wordt als ambitie in de regionale structuurvisie geformuleerd: een versterkte toeristisch-recreatieve ontwikkeling.

6. Planologische ruimtebehoefte

De nieuwe gemeente ligt volledig in het Groene Hart. In het Groene Hart staat behoud van de landschappelijke diversiteit, het (veen)weide karakter, de openheid, rust en stilte voorop. Dit betekent een terughoudend beleid met betrekking tot het lokaliseren van nieuwe stedelijke functies. Deze beleidskeuze staat vaak op gespannen voet met de ontwikkelingen die plaats zouden moeten vinden om de kleine kernen vitaal te houden. Het gaat dan om het gebrek aan goede huisvesting voor starters waardoor jongeren wegtrekken, voorzieningen moeilijk in stand te houden zijn en de leefbaarheid van de kernen verslechtert. Door inhoudelijke samenwerking en het aanbrengen van een hiërarchie tussen de kernen kan hier beter op gestuurd worden.

De nieuwe gemeente voorziet, in ieder geval tot 2030, een bescheiden groei. De ruimte binnen stedelijke gebieden is beperkt maar hier kan door de schaalvergroting beter op gestuurd worden waardoor de kwaliteit van het Groene Hart niet hoeft te worden aangetast. Verder staat de nieuwe gemeente sterker in de ontwikkeling van "groen" en "blauw". Deze ontwikkeling draagt bij aan het verder uitbouwen van vormen van extensieve recreatie. De nieuwe gemeente kan knelpunten in bereikbaarheid oplossen en de ontsluiting van het gebied voor de recreant verbeteren. Voorbeelden zijn de realisatie van "toeristische overstappunten", de realisatie van camperplaatsen, bevorderen van "bed & breakfast" mogelijkheden en het bevorderen van vervoer over water (aanlegplaatsen). Door de fusie zal ook voor de toekomst het karakter van het gebied behouden blijven met vitale kernen en een levendig landelijk gebied waar het goed wonen is voor jong en oud.

Samen met de vijf andere gemeenten in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden werken de drie gemeenten samen in de vennootschap ROM-S (Regionale Ontwikkelings Maatschappij Schelluinen). ROM-S zet zich in voor kwaliteitsverbetering binnen de regio op het gebied van transport en logistiek. Concrete doelen van ROM-S zijn de volgende: het realiseren van een regionaal transport- en logistiek centrum nabij Schelluinen (Schelluinen-West), de herontwikkeling van locaties die worden verlaten door bedrijven die naar Schelluinen-West verhuizen en het ontwikkelen en exploiteren van een aantal regionale vrachtwagenparkeerplaatsen. De kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling in de drie gemeenten krijgt hiermee een belangrijke impuls.

Het toetsingskader rondom gemeentelijke herindelingen van BZK is toegepast.

- Het draagvlak is zowel bestuurlijk, maatschappelijk als regionaal getoetst.
- Het gehouden bestuurskrachtonderzoek bevestigt de noodzaak tot vergoeding van deze bestuurskracht.
- De duurzaamheid is qua ambtelijk apparaat en grootte van het gebied de komende jaren gewaarborgd.
- De interne samenhang van de gemeente is nu al speerpunt, o.a. zichtbaar door het vergroten van de betrokkenheid.
- *Regionale samenhang zorgt voor een sterkere rol in de regio.*
- De kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling zal toenemen. Uitdagingen zijn de ligging in het "Groene Hart" en mogelijke krimp.

7. Financiële en personele aspecten

Financiële aspecten

Omdat vooruitlopend op de beoogde herindeling, de ambtelijke organisaties van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland al per 1 juli 2009 zijn samengevoegd, is al in een vroegtijdig stadium een herindelingscan uitgevoerd. Bij brief van 24 juli 2008 hebben de colleges van burgemeester en wethouders de provincie Zuid-Holland en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gevraagd een herindelingscan uit te voeren. Op 17 juni 2009 hebben het Programma Krachtig Bestuur van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Afdeling Financieel Toezicht en Archiefininspectie van de Directie Leefomgeving en Bestuur van de Provincie Zuid-Holland de Herindelingscan van de fictieve gemeente De Waard uitgebracht.

In deze herindelingscan wordt een beeld gegeven van de financiële positie van de fictieve gemeente Kinderdijk. Door onderzoek naar de financiële positie van de fusiepartners wordt inzicht verschaft in de belangrijkste financiële effecten van een herindeling.

Met de in de herindelingscan opgenomen aanbevelingen zal ultraaard rekening worden gehouden in het herindelingstraject en bij de verdere vormgeving van de gezamenlijke werkorganisatie.

In het voorjaar van 2009 is door Deloitte in opdracht van de drie gemeenteraden een financieel due diligence onderzoek verricht om de gemeenten goed met elkaar te kunnen vergelijken. Hieruit bleek dat er geen noemenswaardige risico's en verrassingen zijn. De verschillen die er zijn tussen de gemeenten, worden veroorzaakt door de 'eigenheid' en de 'fase' waarin de 3 gemeenten zich bevinden. Als voordeel voor alle drie gemeenten wordt aangegeven dat de kwetsbaarheid minder wordt en dat sprake is van een grotere bestuurlijke slagkracht.

Voor de werkorganisatie De Waard is een afzonderlijke begroting opgesteld. Het verrekenmodel dat daaraan ten grondslag ligt houdt in dat de drie gemeenten de oorspronkelijk beschikbare budgetten inbrengen en dat eventuele tekorten worden gedekt volgens de verdeelsleutel: 34% voor Graafstroom, 34% voor Liesveld en 32% voor Nieuw-Lekkerland.

De overgang naar één nieuwe begroting per 1-1-2013 zal hiermee relatief makkelijk verlopen.

Dit alles betekent dat de financiële risico's die onlosmakelijk zijn verbonden aan een herindeling nu al tot een absoluut minimum zijn teruggebracht. Tevens zijn de onlosmakelijke frictiekosten al gemaakt. Hiermee is de herindelingsbijdrage (arhi-gelden) al grotendeels besteed en/of bestemd.

Personele aspecten

Per 1 juli 2009 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland samengevoegd tot de werkorganisatie De Waard. Deze werkorganisatie is ondergebracht in een Gemeenschappelijke Regeling. Aan deze werkorganisatie is de uitvoering opgedragen van alle gemeentelijke taken van de drie gemeenten, met uitzondering van die taken die op grond van wet- en regelgeving of anderszins voorbehouden moeten blijven aan de gemeenten zelf.

Op 12 januari 2009 is een Sociaal Statuut vorming Werkorganisatie De Waard vastgesteld. Op basis van dit statuut is een plaatsingsprotocol vastgesteld voor alle medewerkers van de 3 gemeenten. Alle medewerkers konden conform dit plaatsingsprotocol geplaatst worden in een functie in de nieuwe organisatie. De vorming van de nieuwe organisatie is voor vrijwel geen enkele medewerker aanleiding geweest een functie elders te

aanvaarden. De vorming van de nieuwe werkorganisatie heeft evenmin gevolgen gehad voor het ziekteverzuim van de medewerkers.

Hieruit mag worden afgeleid dat de procedure tot plaatsing van de medewerkers op een zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden.

Nadat de zittende medewerkers waren geplaatst was er nog sprake van een aanzienlijk aantal vacatures bij de werkorganisatie De Waard. Deze vacatures zijn inmiddels vrijwel allemaal ingevuld.

Per 1 september 2009 heeft werkorganisatie De Waard een nieuw gebouw van tijdelijke aard betrokken, dat huisvesting biedt aan alle medewerkers, en daarnaast aan de colleges en de griffies van de drie gemeenten.

Verder geldt dat De Waard om redenen van efficiëntie en schaalvoordelen deelneemt aan relatief veel Gemeenschappelijke Regelingen. Een actueel voorbeeld is toetreding tot afvalinzameldienst "Waardlanden".

Afbeelding 3: enthousiaste medewerkers Werkorganisatie De Waard

Op financieel gebied hebben de "herindelingsscan" en het "due diligence" onderzoek al plaatsgevonden. Voor het ambtelijk apparaat in de vorm van GR De Waard bestaat al een afzonderlijke begroting. Frictiekosten zijn al gemaakt. Derhalve zijn de financiële risico's per datum herindeling tot een minimum teruggebracht.

Alle ambtenaren van de drie gemeentes zijn al op een procedureel juiste manier geplaatst in Werkorganisatie De Waard. Per saldo zijn toentertijd zelfs vacatures ontstaan.

8. Vervolgprocedure en naamgeving

Tijdspad

Dit herindelingsadvies wordt, nadat het is vastgesteld door de gemeenteraden van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland, toegezonden aan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten voegen hun standpunt toe en sturen het advies door aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Om herindeling per 1-1-2013 te kunnen realiseren moet dit **uiterlijk 1-7-2011** plaatsvinden (bij de geldende doorlooptijd van 1 ½ jaar).

De minister verwerkt het herindelingsadvies vervolgens tot een wetsvoorstel en zendt dit binnen vier maanden na ontvangst aan de ministerraad. Deze stuurt dit voor advies naar de Raad van State.

De Tweede Kamer neemt een besluit n.a.v. het wetsvoorstel en het advies. Na de behandeling in de Eerste kamer volgt een afkondiging in het Staatsblad.

De beoogde herindelingsdatum is 1 januari 2013. De verkiezingen voor de gemeenteraad van de nieuwe gemeenteraad zullen naar verwachting plaatsvinden in november 2012. Gezien het proces van "omgekeerde herindeling" kan gesteld worden dat deze verkiezingen eigenlijk het sluitstuk zijn van deze herindeling!

Naamgeving nieuwe gemeente

Eind september/begin oktober 2010 stelden de raden van de 3 gemeenten in het zogeheten 'Kaderdocument begroting 2011' gezamenlijk het volgende kader: *'In de aanloop naar de nieuwe gemeente vindt in een bijeenkomst van de 3 raden in ieder geval besluitvorming plaats over de arhi-procedure, waarbij als naam voor de nieuwe gemeente 'Kinderdijk' wordt gehanteerd en waarover vervolgens inspraakmogelijkheid wordt georganiseerd'*.

In het najaar van 2010 vond consultatie van de inwoners plaats. Er zijn 418 reacties ontvangen, waarbij 137 alternatieve namen zijn ingediend voor de gekozen werknaam 'Kinderdijk'.

De gemeenteraden hebben vervolgens overeenstemming bereikt over één van de door de inwoners aangedragen namen. Zij hebben in hun vergadering van 22 februari 2011 besloten als definitieve naam voor de nieuwe gemeente vast te stellen de naam "Molenwaard".

Bijlagen: 1. plattegrond met huidige en nieuwe gemeentegrenzen
2. ontvangen zienswijzen op herindelingsontwerp

provincie **HOLLAND**
ZUID

Herindelingsontwerp gemeenten Nieuw-Lekkerland, Liesveld en Graafstroom

Vlist

Schoonhoven

Bergambacht

Legenda

▭ Te vormen gemeente

*** Te vervallen gemeentegrens

Overige grenzen

--- Gemeentegrens

- - - Provinciegrens

Nederlek

Nieuw-Lekkerland

Ridderkerk

Alblasserdam

Henrik-Ido-Ambacht

Zwijndrecht

Papendrecht

Dordrecht

Liesveld

Graafstroom

Sliedrecht

Halpinold, Giessendam

Giessenlanden

Zederik

0 1 2 km

© Provincie Zuid-Hollandy Kartografie, B1114

oktober 2010

2303201100164

2 6

**Alblasserwaard
Vijfheerenlanden**

INGEKOMEN

1 8 FEB. 2011

Gemeente Graafstroom

Aan: De Waard

T.a.v. De colleges van burgemeester en wethouders van Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland.

Postbus 5
2970 AA BLESKENS GRAAF

GRM0900492/IN21458

Uw kenmerk:

Ons kenmerk
2011/1044

Datum

7 februari 2011

Onderwerp

Bijlage

Herindeling De Waard

Geachte heer, mevrouw,

Ik heb met belangstelling kennis genomen van uw voornemen over te gaan tot herindeling van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. Het algemeen bestuur van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV) komt pas bijeen na de sluitingstermijn voor reacties. Na overleg met de collega burgemeesters van de gemeenten in de regio wil ik u daarom als voorzitter van de regio het volgende meegeven.

Ik onderken dat een samengaan van de drie huidige gemeenten vanuit uw perspectief een logische stap is. De drie gemeenten vertonen veel overeenkomsten in culturele waarden en achtergronden en hebben veelal dezelfde functies en opgaven. Een samengaan zal de bestuurskracht ongetwijfeld bevorderen, maar niet meer dan dat.

Naar mijn mening is echter onvoldoende de samenhang en functionaliteit voor het hele gebied in ogenschouw genomen. Niet alleen binnen onze eigen regio AV, met haar vele kleine dorpen met ieder een eigen identiteit, maar ook in relatie tot (gemeenten in) omliggende regio's.

In een tijd van grensoverschrijdende en grensoverstijgende vraagstukken en opgaven moeten mijns inziens niet de inwoneraantallen en gemeente- en provinciegrenzen centraal staan; dat zijn vaak kunstmatige grenzen, zonder rekening te houden met onderlinge samenhang en functionaliteit in een bepaalde regio. Juist door samenhang en functionaliteit als uitgangspunt te nemen wordt recht gedaan aan de eisen die aan een lokale overheid mogen worden gesteld.

De regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden omvat

de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem, Graafstroom, Hardinveld-Giesseindam, Leerdam, Liesveld, Nieuw Lekkerland en Zederik.

Bezoekadres Stadhuisplein 1, 4205 AZ Gorinchem • Postadres Postbus 119, 4200 AC Gorinchem • T (0183) 656570 • www.alblasserwaardvijfheerenlanden.nl • Bank BNG 2851.32.040

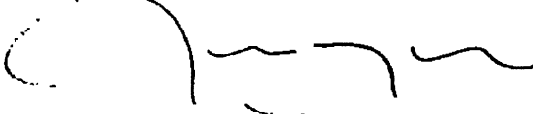
Scan nummer 1 van 1 - Scanpagina 1 van 2

**Alblasserwaard
Vijfheerenlanden**

Ik pleit er voor om in relatie tot onze regionale toekomstvisie 2030 ook te (laten) onderzoeken op welke wijze we de kansen en mogelijkheden voor ontwikkeling van de brede regio kunnen laten ondersteunen door een krachtig en efficiënt openbaar bestuur. Een openbaar bestuur dat in een steeds veranderende samenleving en werkend binnen een nieuwe bestuurlijke context (o.a. de vorming van de nieuwe Randstadprovincie) aan de ene kant dichtbij de inwoners staat en aan de andere kant de vraagstukken en opgaven voor de toekomst efficiënt en effectief kan oppakken.

Hoogachtend,

**P. Ussels,
voorzitter regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden**

**cc:
algemeen bestuur regio AV
college van gedeputeerde staten provincie Zuid Holland
dagelijks en algemeen bestuur regio Zuid Holland Zuid**

2303207160166

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90
E info@wsrl.nl
Bank 63.67.57.269

INGEKOMEN
F 0344 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

11 FEB. 2011

Gemeente Graafstroom

Waterschap
Rivierenland

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland p/a werkorganisatie De Waard Postbus 5 2970 AA BLESKENS GRAAF

VERZONDEN 10 FEB 2011

Datum: 8 februari 2011
Ons kenmerk: 201104520
Uw kenmerk: GRM0900492/UIT18433
Onderwerp: Herindelingsontwerp.

Geachte heer/mevrouw,

Van de inhoud van het bij bovengenoemde brief toegezonden herindelingsontwerp hebben wij met belangstelling kennis genomen.

Het ontwerp geeft ons geen aanleiding tot het maken van op- en/of aanmerkingen.

Graag wensen wij u succes bij de verdere werkzaamheden om te komen tot de voorgenomen bestuurlijke fusie.

Hoogachtend,
het college van dijkgraaf en hoemraden van Waterschap Rivierenland,
de secretaris-directeur de dijkgraaf

drs. H.C. Jongmans

ir. R.W. Bleker

Bijlage(n): geen
Afschrift: Archief (inclusief bijlagen)

GRM0900492/IN21306

Wij verzoeken u vriendelijk bij verdere correspondentie 'Ons kenmerk' te vermelden.

Het waterschap vindt duidelijke taal belangrijk. Heeft u vragen of opmerkingen over het taalgebruik in deze brief, stuur dan een mail naar info@wsrl.nl. Wij leren graag van u.

INGEKOMEN

11 FEB. 2011

Gemeente Graafstroom

GRM0900492/IN21248

Colleges van burgemeesters en wethouders van
Graafstroom, Liesveld en Nieuw- Lekkerland
Postbus 5
2970 AA Bleskensgraaf

▼ Verzonden
10 FEB. 2011

datum 10 februari 2011
behandeld door
ons kenmerk
doorkiesnummer
onderwerp Zienswijze
herindelingsontwerp

Geachte colleges,

Uw gezamenlijke brief van 17 december 2010 inzake het herindelingsontwerp om te komen tot een bestuurlijke fusie van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland per 1 januari 2013, hebben wij in goede orde ontvangen. Met uw brief stelt u de gemeenteraad in de gelegenheid haar zienswijze te geven op het herindelingsontwerp vóór 12 februari 2011. De gemeenteraad heeft uw brief ter afhandeling in handen gesteld van ons college. Wij reageren bij deze. Onze reactie sturen wij in afschrift aan de gemeenteraad.

De gemeente Papendrecht is vanuit het politiek bestuurlijke spectrum geen directe partij in uw fusieplannen. Vanuit dit perspectief bezien hebben wij geen bedenkingen bij uw bestuurlijke fusie. Het indienen van een inhoudelijke zienswijze op de herindeling als zodanig is op dit moment dan ook niet aan de orde.

Vanzelfsprekend is en blijft sprake van onderwerpen van wederzijds belang tussen Papendrecht en de nieuwe gemeente "Kinderdijk", maar ook in relatie tot en in samenwerking met onze buurgemeenten Alblasserdam en Sliedrecht. De behoefte tot het voeren van wederzijds overleg, al dan niet in breder verband, blijft volop. Wij gaan daarbij uit van informatie-uitwisseling, en tijdige wederzijdse raadpleging. In dat opzicht is sprake van voortzetting van de contacten zoals die zich bestuurlijk en ambtelijk de afgelopen jaren hebben ontwikkeld.

Wij wensen u een voorspoedige afronding toe van de herindeling. Na afronding zouden wij het zeer op prijs stellen op collegeniveau contact met elkaar te hebben als startpunt voor voortzetting, maar ook vernieuwing en waar mogelijk en relevant versterking van onze relatie. Als gemeentelijke partners zijn genoeg gemeenschappelijke en voldoende relevante thema's te benoemen die tot vruchtbaar overleg en samenwerking kunnen leiden.

Als college wensen wij u een voorspoedige afronding van het samengaan.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

R. G. Beek

C. J. M. de Bruin

INGEKOMEN

21 FEB. 2011

bezoekadres Groeneweg 33, 4223 ME Hoomsterdijk
 postadres Postbus 1, 4223 ZG Hoomsterdijk
 telefoon 0183 58 38 38
 telefax 0183 58 14 80
 internet www.giessenlanden.nl
 email gemeente@giessenlanden.nl

Gemeente Graafstroom

buitengewoon...

Gemeente
Giessenlanden

Burgemeester en wethouders van de gemeente
 Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
 Postbus 5
 2970 AA BLESKENS GRAAF

Datum 18 februari 2011
 Verzendsdatum 18 FEB 2011
 Uw kenmerk GRM0900492
 /JTT18406
 Ons kenmerk 11-0528 - 23
 Behandeld door
 Doorleesnummer
 Onderwerp
 herindelingsontwerp

Geachte burgemeester en wethouders,

In uw brief dd. 17 december 2010 stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze te geven op het herindelingsontwerp. Wij hebben van uw herindelingsontwerp kennisgenomen en hebben hierop, evenals op uw voorgenomen herindelingsontwerp, geen zienswijzen.

Eind 2010 heeft de raad van de gemeente Giessenlanden besloten om:
 -met de gemeenten Leerdam en Zederik in het kader van de operationele samenwerking op zes onderdelen de ambtelijke inzet te clusteren;
 -in 2011 samen met de gemeenten Leerdam en Zederik een bestuurskrachtmeting uit te voeren en daaraan te koppelen een onderzoek naar de gewenste reikwijdte van de ambtelijke samenwerking.

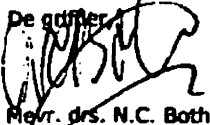
De samenwerking op de zes thema's is op 1 januari 2011 daadwerkelijk van start gegaan. Het onderzoek naar de bestuurskracht moet uitwijzen in hoeverre de gemeenten beschikken over voldoende bestuurskracht en als dit niet het geval mocht zijn, welke maatregelen getroffen moeten worden om alsnog voldoende bestuurskrachtig te worden.

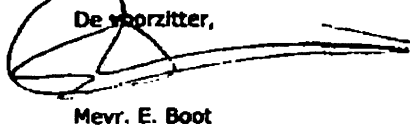
Samenwerking is een mogelijkheid om de bestuurskracht te versterken. Vandaar dat door de drie gemeenten is besloten om aan het bestuurskrachtonderzoek een onderzoek te koppelen naar de gewenste reikwijdte van de samenwerking. Aan de hand van de uitkomsten van de onderzoeken zullen wij bepalen of de uitgezette (bestuurlijke) koers bijstelling behoeft.

Wij wensen u veel succes met het door u ingezette herindelingsproces en spreken de hoop uit dat u zich in de opmaat naar de herindeling en daarna krachtig zult blijven inzetten voor een goede samenwerking in regionaal verband.

Hoogachtend,

De raad van de gemeente Giessenlanden,

De griffier,

 Mevr. drs. N.C. Both

De voorzitter,

 Mevr. E. Boot

cc.
 -de gemeenten in de AV-regio
 -provincie Zuid-Holland

GRM0900492/IN21219

gemeente
Hardinxveld-Giessendam

INGEKOMEN

11 FEB. 2011

Gemeente Graafstroom

Aan De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
Postbus 5
2971 VR Bleskensgraaf

GRM0900492/IN21190

Onderwerp
zienswijze herindelingsontwerp

Uw kenmerk
GRM0900492/UI
T18409
Zaak HG 4567

Ons kenmerk
GemHG/UIT/7106

Datum
10 februari 2011

Geachte colleges,

De raad van de gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft op 23 december 2010 een brief ontvangen van de colleges over de voorgenomen herindeling per 1 januari 2013 van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. In de brief vraagt u om onze zienswijze op het bijgevoegde herindelingsontwerp van de zogeheten "Waard-gemeenten".

Wij herkennen dat de huidige gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland qua cultuur, structuur en bestuurlijke opgaven veel met elkaar overeenkomen. Vooral de agrarische en recreatieve functies in dit karakteristieke gedeelte van de Alblasserwaard vallen op.

De vorming van de "Waard-gemeente" is vanuit het belang van de drie afzonderlijke gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland een begrijpelijke stap waar u na de uitkomsten van de verschillende bestuurskrachtonderzoeken gezamenlijk de schouders onder hebt gezet.

Wij stellen het op prijs als wij samen met de nieuwe gemeente de toekomst van de regio Alblasserwaard en Vijfheerenlanden vorm kunnen geven in de visie 2030.

Wij zijn te allen tijde bereid om onze zienswijze met u te delen in een gesprek en ander toe te lichten en wensen u veel succes toe bij de verdere totstandkoming van één gemeente.

Burgemeester en wethouders van Hardinxveld-Giessendam,
de secretaris

Mr. W. Kersbergen

de burgemeester,

M. Wiebosch-Stecman

Rabobank nr. 3250.15.759
BNG nr. 2850.03.321
www.hardinxveld-giessendam.nl

Bezoekadres : Raadhuisplein 1
Postbus 176
3370 AD Hardinxveld-Giessendam

Telefoonnr. (0184) 674 444
Telefaxnr. (0184) 674 400
Email: info@gemhg.nl

23032
1100168

Prinses Marjoleweg 1, Meerkerk
Postbus 1, 4230 BA Meerkerk
Telefoon (0183) 35 65 00
Fax (0183) 35 28 02
www.zederik.nl
postbus1@zederik.nl
BNG 28.50.21.613

Gemeente Zederik

Aan de colleges van de gemeenten
Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
Postbus 5
2970 AA Bleskensgraaf

INGEKOMEN

10 FEB. 2011

Gemeente Graafstroom

Ons kenmerk
Onderwerp
herindelingsontwerp

Uw kenmerk
GRM0900492/UTT18406
Uw brief
17 december 2010

Bijlage(n)
Datum
8 februari 2011

- 9 FEB. 2011

Geachte colleges,

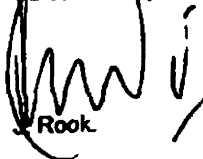
Via uw brief van 17 december 2010, stelt u ons in de gelegenheid onze zienswijze te geven op het herindelingsontwerp, gericht op de bestuurlijke fusie tussen de huidige gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland.

Deze brief is besproken in onze collegevergadering van 1 februari 2011. Wij hebben met belangstelling kennis genomen van uw voornemen en respecteren uw keuze, die mede is gebaseerd op het Beleidskader gemeentelijke herindeling.

Zederik kiest op basis van hetzelfde kader voor de (ambtelijke) samenwerking met de gemeente Giessenlanden en Leerdam. Overeenkomstig het door de gemeenteraad vastgestelde Bestuurlijk Kompas 2008-2015 zet Zederik zich volop in op deze GLZ-samenwerking.

Voor uw informatie: deze brief is afgestemd met de fractievoorzitters van de gemeenteraad van Zederik.

Hoogachtend,
Het college van Zederik,
de secretaris,

Rook

de burgemeester

Coert J.J. van Ee.

* Z D B F 2 E B 4 5 F C *

GRM0900492/IN21123

INGEKOMEN

9 - FEB. 2011

Gemeente Graafstroom

* Z D B F 1 9 F 5 C B 4 *

GRM0900492/IN21027

Aan: De Waard
T.a.v. De colleges van burgemeester en wethouders van Graafstroom, Liesveld en
Nieuw Lekkerland.
Postbus 5
2970 AA BLESKENS GRAAF

Uw kenmerk:

Ous kenmerk
2011/1044Datum
7 februari 2011Onderwerp
Herindeling De Waard

Bijlage

Geachte heer, mevrouw,

Ik heb met belangstelling kennis genomen van uw voornemen over te gaan tot herindeling van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. Het algemeen bestuur van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV) komt pas bijeen na de sluitingstermijn voor reacties. Na overleg met de collega burgemeesters van de gemeenten in de regio wil ik u daarom als voorzitter van de regio het volgende meegeven.

Ik onderken dat een samengaan van de drie huidige gemeenten vanuit uw perspectief een logische stap is. De drie gemeenten vertonen veel overeenkomsten in culturele waarden en achtergronden en hebben veelal dezelfde functies en opgaven. Een samengaan zal de bestuurskracht ongetwijfeld bevorderen, maar niet meer dan dat.

Naar mijn mening is echter onvoldoende de samenhang en functionaliteit voor het hele gebied in ogenschouw genomen. Niet alleen binnen onze eigen regio AV, met haar vele kleine dorpen met ieder een eigen identiteit, maar ook in relatie tot (gemeenten in) omliggende regio's.

In een tijd van grensoverschrijdende en grensoverstijgende vraagstukken en opgaven moeten mijns inziens niet de inwoneraantallen en gemeente- en provinciegrenzen centraal staan; dat zijn vaak kunstmatige grenzen, zonder rekening te houden met onderlinge samenhang en functionaliteit in een bepaalde regio. Juist door samenhang en functionaliteit als uitgangspunt te nemen wordt recht gedaan aan de eisen die aan een lokale overheid mogen worden gesteld.

De regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden omvat
de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem, Graafstroom, Hardinxveld-Giessendam, Leerdam, Liesveld, Nieuw-Lekkerland en Zedijk.

Ik pleit er voor om in relatie tot onze regionale toekomstvisie 2030 ook te (laten) onderzoeken op welke wijze we de kansen en mogelijkheden voor ontwikkeling van de brede regio kunnen laten ondersteunen door een krachtig en efficiënt openbaar bestuur. Een openbaar bestuur dat in een steeds veranderende samenleving en werkend binnen een nieuwe bestuurlijke context (o.a. de vorming van de nieuwe Randstadprovincie) aan de ene kant dichtbij de inwoners staat en aan de andere kant de vraagstukken en opgaven voor de toekomst efficiënt en effectief kan oppakken.

Hoogachtend,

P. Ussels,
voorzitter regio Alblasterwaard-Vijfheerenlanden

cc:
algemeen bestuur regio AV
college van gedeputeerde staten provincie Zuid Holland
dagelijks en algemeen bestuur regio Zuid Holland Zuid

INGEKOMEN

1 - FEB. 2011

Graafstroom

* 2 D B E C 4 B 3 6 A 8 *

GRM0900492/IN20797

De Waard
Ter attentie van de burgemeester en wethouders van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
Postbus 5
2971 VR Bleskensgraaf

Uw brief van:

Ons kenmerk:
Cc/7201

Gorinchem,
28 januari 2011

31 JAN. 2011

Uw kenmerk:

Zaaknummer:

5962

Onderwerp:
Reactie Gorinchem op voorgenomen herindelingsontwerp

Geachte heer, mevrouw,

De raad van de gemeente Gorinchem heeft op 17 december 2010 een brief ontvangen van de colleges over de voorgenomen herindeling per 1 januari 2013 van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland. In uw brief vraagt u om onze zienswijze op het bijgevoegde herindelingsontwerp van de zogeheten "Waard-gemeenten". De zienswijze is besproken met de raad van Gorinchem. Mede namens de raad van Gorinchem nemen wij de beantwoording van uw brief voor onze rekening.

Wij nemen kennis van uw voornemen om over te gaan tot het vergroten van de bestuurskracht via het voorgenomen herindelingsontwerp De Waard. Wij onderkennen dat de huidige gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland qua cultuur, structuur en bestuurlijke opgaven veel overeenkomsten tonen. Wij doelen daarbij vooral op de karakteristieke agrarische en recreatieve functies in de Alblasserwaard.

De vorming van de Waard gemeenten is vanuit het belang van de drie bestaande afzonderlijke gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland begrijpelijk. Wij plaatsen uw voornemen echter in een breder kader en dan eerst en vooral in relatie tot de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden (AV).

Wij hebben daarbij een krachtige AV- regio voor ogen, een overgangsregio gelegen tussen de Drechtsteden, regio Utrecht en de Brabantse stedenrij. In onze regio is het goed wonen, werken en recreëren. Een AV – regio, waarin Gorinchem zich vooral richt op de centrumfunctie.

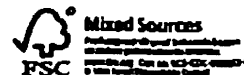
Wij onderkennen daarbij de functionele relaties tussen stad en ommeland in het licht van

- het in stand houden van de centrumvoorzieningen van Gorinchem;
- het in stand houden van de leefbaarheid van het grote aantal kernen in AV-verband;
- de macro- financieel-economische ontwikkelingen.

Stadhuisplein 1
Postbus 108
4200 AC Gorinchem

T 0183 - 659595
F 0183 - 630540

E gemeente@gorinchem.nl
I www.gorinchem.nl

Wij merken in dit verband op dat de voorgenomen herindeling van De Waard geen rekening lijkt te houden met de consequenties van de voorgenomen herindeling voor de rest van de AV. De voorgenomen herindeling houdt rekening met de bestaande gemeentegrenzen en gaat voorbij aan overeenkomsten in functionaliteit die er wellicht buiten het herindelingsgebied ook zijn. En hoewel de voorgenomen herindeling Gorinchem niet rechtstreeks raakt, willen wij er toch voor pleiten om mee te nemen wat de voorgenomen herindeling betekent in AV verband.

Als criterium voor herindeling wordt veelal het inwoneraantal gehanteerd en worden bestaande gemeenten samengevoegd. De vraag voor ons is of het criterium van het inwoneraantal en het in stand houden /samenvoegen van bestaande gemeenten als uitgangspunt nu leidt tot het beste resultaat. Wij menen dat dit niet het geval is en willen dit toelichten vanuit de positie en functie van Gorinchem.

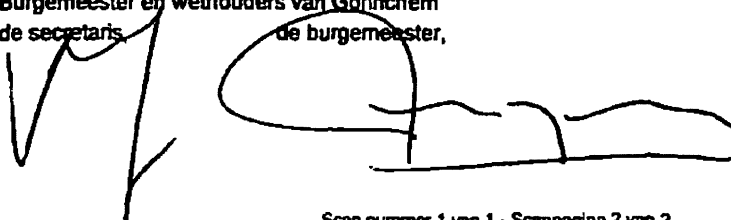
De gemeente Gorinchem heeft 35.000 inwoners, maar door de centrumfunctie die bijvoorbeeld tot uitdrukking komt in de scholenbouw, het theater, de sportvoorzieningen, de winkels, de veerdienst, een omzetonwikkeling die richting de 60.000 inwoners gaat. Dit wordt onderbouwd met gegevens vanuit de maatstaven centrumfunctie en sociale structuur vanuit het Gemeentefonds. Zo heeft Gorinchem volgens het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een "sterke" centrumfunctie.

Wij zijn van mening dat het goed is niet alleen naar inwonertal en bestaande gemeenten te kijken, maar vooral ook naar het takenpakket van de gemeente; de functies die een gemeente vervult (zoals in het geval van Gorinchem de rol van centrumgemeente). Een criterium daarbij is de omzet van gemeenten. Zo heeft de gemeente Gorinchem een omzet van € 160 miljoen terwijl een vergelijkbare plattelandsgemeente zonder centrumfunctie met hetzelfde aantal inwoners vaak een omzet heeft van minder dan de helft.

Wij staan daarom op het standpunt dat bij herindeling niet louter gekeken moet worden naar inwoneraantal, maar dat takenpakket (vergelijkbare functies), omzet en mate van specialisatie meer van belang zijn. Wij achten in dat licht bezien een verdergaande bestuurlijke herindeling van de regio het onderzoeken waard, waarbij enerzijds de belangen van de agrarische en recreatieve sector beter tot hun recht komen en anderzijds de centrumfunctie van Gorinchem ook voor de toekomst gehandhaafd kan blijven. De voorgenomen herindeling raakt Gorinchem op dit moment niet. Echter, wij voorzien dat een herindeling op de schaal van de AV nodig zal zijn en dat betekent dat wij deze herindeling prematuur achten. Wij vinden overigens dat, naast de regio AV zelf, de provincie hierin een meer nadrukkelijke rol zou moeten spelen. Wij zijn van mening dat een dergelijk onderzoek op korte termijn dient plaats te vinden.

Wij zijn te allen tijde bereid om onze zienswijze met u te delen in een gesprek en nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gorinchem
de secretaris, de burgemeester,

INKOMEN

20 JAN. 2011

Gemeente Graafstroom

ZHZ

GRM0900492/IN20532

Regiozake

660

RM

605

De gezamenlijke colleges van
burgemeester en wethouders van de gemeenten
Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland
Postbus 5
2970 AA BLESKENS GRAAF

Uw kenmerk
GRM0900492/UIT18432

Ons kenmerk
2011000388

Datum
20 januari 2011

Onderwerp
Reactie op
herindelingsontwerp

Bijlage(n)
--

Geachte colleges,

In uw brief van 17 december 2010 heeft u ons geïnformeerd over het definitieve herindelingsontwerp voor de bestuurlijke fusie van de huidige gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland per 1 januari 2013.

In onze vergadering van 14 januari 2011 hebben wij kennis genomen van het ontwerp. Het definitieve ontwerp geeft ons wederom geen aanleiding tot het maken van opmerkingen of het geven van formele zienswijzen.

Wij nemen aan u hiermee genoegte te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,

het dagelijks bestuur van de Regio Zuid-Holland Zuid,
namens deze
de regiosecretaris,

drs. J.N. Agri Poel

Adres
 Cortgene 2
 Postbus 2
 2950 AA Alblasterdam
 T: 14-078
 F: (078) 691 35 36
 I: www.alblasterdam.nl
 Btw-nummer: NL001918412B01
 Bankrekeningnummer: 28.50.00.152

De Waard
 Melkwegplein 1
 2971 VR Bleskensgraaf

Datum
 8 februari 2011

Geachte colleges van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland,

Betreeft
 zienswijze herindelingsontwerp

Wij hebben uw brief inzake het herindelingsontwerp om te komen tot een bestuurlijke fusie van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland per 1 januari 2013 in goede orde ontvangen.

Uw kenmerk
 GRMO900492/UIT16401

In deze brief geeft u de gelegenheid onze zienswijze te geven op het bijgevoegde herindelingsontwerp. Wij hebben echter geen nadere op of aanmerkingen op uw herindelingsontwerp. Daarom dienen wij geen zienswijze in.

Uw brief van
 17 december 2010

Wij maken hierbij van de gelegenheid gebruik u een voorspoedige fusie toe te wensen.

Onze nummer

We spreken tevens het vertrouwen uit dat wij op inhoudelijke onderwerpen - zoals de toeristische functie en het werelderfgoed Kinderdijk, het verkeer op de dijk langs de Noord, de Merwedezone en sportpark Souburgh - onze goede samenwerking kunnen voortzetten en verbeteren.

Bijlage(n)
 geen

Tenslotte hechten wij er belang aan dat de nieuwe gemeente de Waard een goede relatie onderhoudt met de gemeente Alblasterdam en daarmee met het samenwerkingsverband Drechtsteden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
 burgemeester en wethouders

secretaris,

burgemeester,

Raadsbesluit

Datum Vergadering : 22 februari 2011
Vergaderkenmerk :
Agendapunt : 6
Kenmerk : GRM0900492/VB04161

De raad van de gemeente Graafstroom;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 februari 2011,

besluit:

vast te stellen het herindelingsadvies volgens aangehechte kaart, als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de Wet algemene regels herindeling, voor de fusie per 1 januari 2013 van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland tot een nieuwe gemeente en dit herindelingsadvies overeenkomstig artikel 5 lid 3 van deze wet ter goedkeuring toe te zenden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 22 februari 2011.

Raadsgriffier,

Drs. T.W. Kanters

Voorzitter,

D.R. van der Borg

Raadsbesluit

Datum Vergadering : 22 februari 2011
Vergaderkenmerk : Raadsvergadering
Agendapunt : 6
Kenmerk : LSV0903443/VB04165

De raad van de gemeente Liesveld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 februari 2011,

besluit:

vast te stellen het herindelingsadvies volgens aangehechte kaart, als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de Wet algemene regels herindeling, voor de fusie per 1 januari 2013 van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland tot een nieuwe gemeente en dit herindelingsadvies overeenkomstig artikel 5 lid 3 van deze wet ter goedkeuring toe te zenden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

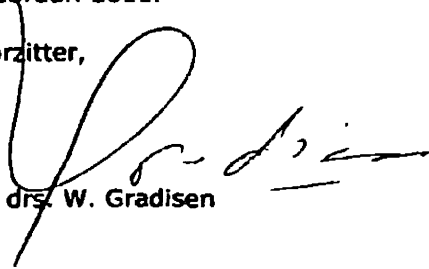
Besloten in de openbare raadsvergadering van 22 februari 2011.

Raadsgriffier,

A.J.P. Saes

Voorzitter,

mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Datum Vergadering : 22 februari 2011
Vergaderkenmerk :
Agendapunt : 6
Kenmerk : NLL0903444/VB04166

De raad van de gemeente Nieuw-Lekkerland;

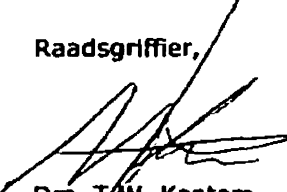
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 februari 2011,

besluit:

vast te stellen het herindelingsadvies volgens aangehechte kaart, als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de Wet algemene regels herindeling, voor de fusie per 1 januari 2013 van de gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland tot een nieuwe gemeente en dit herindelingsadvies overeenkomstig artikel 5 lid 3 van deze wet ter goedkeuring toe te zenden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 22 februari 2011.

Raadsgriffier,

Drs. T.W. Kanters

Voorzitter,

Ir. M. Houtman

303201100174

